

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної
кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Управління конкурентоспроможністю підприємств
Викладач 	Руслана ЖОВНОВАЧ, доктор економічних наук, професор, завідувача кафедрою економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики
Контактний тел.	+38(050) 972 78 73
E-mail:	zhovnovachri@kntu.kr.ua
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Вивчення даної дисципліни базується на теорії системного підходу, концепціях і поняттях логістичної науки та теорії управління, операційного та стратегічного менеджменту, маркетингу, макро- та мікроекономіки, інформаційних систем і технологій і спрямоване на формування професійних компетенцій сучасного фахівця. «Логістичний менеджмент»

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навичок у галузі управління конкурентоспроможністю підприємств

Завдання вивчення дисципліни:

- формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку майбутніх фахівців з маркетингу та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці;
- надання студентам розуміння, глибоких теоретичних знань та практичних навичок управління конкурентоспроможністю підприємств.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- теорію та практику управління конкурентоспроможністю підприємства;
- теоретичні та практичні аспекти діагностики конкурентної позиції підприємства на ринку;
- ключові методи і підходи до формування сильних конкурентних переваг підприємства;
- джерела і фактори формування конкурентних переваг;
- сутність концепції управління конкурентоспроможністю підприємства та специфічні особливості управління нею в організаціях різних типів
- методiku оцінки конкурентоспроможності підприємства та продукції.

вміти:

- ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє підприємство, визначати ті, що мають бути досягнутими в майбутньому для поліпшення його конкурентоспроможності;
- використовувати чинники конкурентоспроможності для створення конкурентних переваг підприємства; – обґрунтовувати організаційно-технічні та економічні рішення щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- застосовувати моделі та методики оцінювання конкурентоспроможності

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- взаємодіяти в економічному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи конкуренції та конкурентоспроможності підприємств.

Тема 2. Конкурентне середовище підприємства.

Тема 3. Конкурентоспроможність підприємства як об'єкт управління.

Тема 5. Конкурентоспроможність продукції в системі конкурентоспроможності підприємства.

Тема 6. Методологія оцінювання конкурентоспроможності продукції

Тема 7. Методологія оцінювання конкурентоспроможності підприємств

Тема 8. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємства

Тема 9. Механізм забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Основна

1. Жовновач Р.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств сільськогосподарського машинобудування : монографія . Кіровоград : Ексклюзив-Систем, 2015. 384 с.
2. Лупак Р.Л. Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.

3. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник / П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О., Шумська С.С., Федорченко Н.В., Гелич А.О., П'ятницький Д.В. За заг. ред. д-р. екон. наук., проф. Г.Т. П'ятницької. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 700 с.
4. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навчальний посібник у структурно-логічних схемах/ укладачі: Т.В. Андросова, Л. О. Чернишова.– Х. : ХДУХТ, 2019. 202 с
5. Цибульська Е. І. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. 051 – Економіка / Е. І. Цибульська ; Нар. укр. акад. – Харків : Вид-во НУА, 2018. – 320 с.
6. Hitt, M. A., Ireland, R. Duane, Hoskisson, R. E. (2011), Strategic Management: Competitiveness and Globalization, Concepts, 9th ed. URL:<http://www.microlinkcolleges.net/elib/files/postgraduate/Master%20of%20Business%20Administration/strategic%20management%20concepts.pdf>

Допоміжна

1. Бугас Н.В., Босецька О.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства в нестабільному ринковому середовищі. Ефективна економіка. 2015. № 11. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_11_31
2. Воронюк, Т. А. Лучик, О.І. Формування механізму конкурентоспроможності на підприємстві як керованого процесу *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 3. С. 139–148
3. Гончар В.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств сільськогосподарського машинобудування. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2015. Вип. 2 (12). Т. 2. С. 68-74.
4. Жовновач Р.І. Методологічний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємств на засадах маркетингу. *Ефективна економіка*, 2015. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=549/>
5. Жовновач Р.І. Моделирование и пути достижения стратегической конкурентоспособности предприятия. *Administrarea Publică*. Chisinau, nr. 4. – 2015. – С. 100-105.
6. Жовновач Р.І. Теоретико-методологічні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки*. Кіровоград: КНТУ, 2011.– Вип. 19. С. 106-114.
7. Жовновач Р. І. Малаховський Ю.В. Методологічні засади забезпечення стабільного економічного розвитку промислових підприємств у стратегічній перспективі. *Ефективна економіка*. 2017. № 6. [URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
8. Зось-Кіор М. В., Калюжний С. О. Удосконалення системи управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 23–27. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.3.23](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.3.23)

9. Михайленко О.В., Орлова К.Г. Система управління конкурентоспроможністю продукції підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 13 (2). С. 114—117
10. Нижник І. В. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств: методи та механізми підвищення : монографія; за наук. ред. д-ра екон. наук М.П. Войнаренка. Хмельницький: ХНУ, 2012. 219 с.
11. Піддубна Л. І. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства: теорія та механізм забезпечення: Монографія. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. 400 с.
12. Савченко Т.В. Вплив факторів зовнішнього середовища на систему управління конкурентоспроможністю підприємства. *Науковий вісник Національного гірничого університету*. 2015. № 5. С. 142—148
13. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за загальною редакцією професора О.Г. Янкового. Одеса, Атлант, 2017. 514 с.
14. Чебанова Н.В., Ревуцька Л.Є. Стратегічний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія: Економічні науки*. 2015. № 1. С. 73—79.
15. Чорна Л.О., Чорна Н.Ю. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства — система взаємозв'язку якісних та кількісних показників розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 3. С. 15—18.
16. Яценко І.В. Управління конкурентними стратегіями та конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка та управління на транспорті*. 2016. Вип. 2. С. 270—274.
17. Barney J.B., Hesterly W.S. (2015). *Strategic Management and Competitive Advantage : Concept and cases. Global edition : 5-th edition*. Boston, 594 p
18. Kuzhda, T., & Vovk, I. (2016). Enterprise capability and its competitiveness. *Socio-Economic Problems and the State*. 14 (1), 171-177. doi:10.14254/2223-3822.2016.14-1.20.
19. [Zhovnovach R.](#) Renewal of the competitiveness of enterprises—producers of sowing machinery. *Global competition on the markets for labor, education and innovations" B&M Publishing* (San Francisco, California, USA), 2013. 1st ed. С. 45–51.
20. Porter, M. E. [Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors](#). New York: Free Press, 1980. (Republished with a new introduction (2nd ed.), 1998. 397 p)

Інформаційні ресурси

1. Закон України “Про Антимонопольний комітет України” від 26 листопада 1993 р. ULR: <http://www.rada.gov.ua>
2. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” від 7 липня 1996 р. ULR: <http://www.rada.gov.ua>
3. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 1 січня 2001р. №2210. ULR:<http://www.rada.gov.ua>.

4. Закон України “Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту” від 22 грудня 1998 року N 330-XIV. ULR: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Закон України “Про обмеження монополізму та запобігання недобросовісної конкуренції в підприємницькій діяльності” .1992 р.. ULR:<http://www.rada.gov.ua>
6. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». ULR: www.ukrbook.net.
7. Державна служба статистики України. ULR: www.ukrstat.gov.ua
8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, Київ. ULR:<http://www.nbuv.gov.ua>.
9. Офіційний портал Верховної Ради України. ULR:<http://iportal.rada.gov.ua/>
10. Урядовий портал ULR:<http://www.kmu.gov.ua/control/>
11. Державна служба статистики України. [ULR: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
12. Українські підручники он-лайн. ULR:<http://pidruchniki.ws/#>
13. The Global Competitiveness Report 2019. ULR:]: <https://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2019>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики, Протокол №1 від «28» серпня 2024 р.